

V Bruseli 19. marca 2024
(OR. en)

7665/24

SOC 202
EMPL 111
ECOFIN 304
EDUC 88

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Závery Rady o ročnom prieskume udržateľného rastu a spoločnej správe o zamestnanosti na rok 2024

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o ročnom prieskume udržateľného rastu a spoločnej správe o zamestnanosti na rok 2024, ktoré Rada schválila na zasadnutí 11. marca 2024.

Záver Rady

o ročnom prieskume udržateľného rastu a spoločnej správe o zamestnanosti na rok 2024

1. UZNÁVAJÚC, že po výraznom oživení v roku 2022 došlo v roku 2023 k spomaleniu hospodárskej činnosti v EÚ sprevádzanému vysokou infláciou a geopolitickou neistotou; POZNAMENÁVAJÚC, že po dosiahnutí medziročného vrcholu na úrovni 11,5 % v októbri 2022 má inflácia klesajúci trend a podľa očakávania by mala v priebehu roka 2024 klesnúť až na 3,5 %;
2. VÍTAJÚC, že napriek výnimočným otrasom v posledných rokoch a nedávnomu spomaleniu hospodárskeho rastu miera zamestnanosti v EÚ dosiahla na jar 2023 historicky najvyššiu úroveň 75,4 % (70,2 % u žien a 80,5 % u mužov), zatiaľ čo nezamestnanosť klesla na doteraz najnižšiu zaznamenanú mieru 6 % (6,3 % u žien a 5,7 % u mužov); avšak ZDÔRAZŇUJÚC, že napriek dobrým výsledkom na trhu práce EÚ pretrvávajú rozdiely medzi členskými štátmi a v rámci nich, a to aj na regionálnej úrovni a medzi jednotlivými skupinami obyvateľstva;
3. UPOZORŇUJÚC, že pretrvávajúci výrazný nedostatok pracovnej sily a zručností obmedzuje potenciálny hospodársky rast, konkurencieschopnosť a vzostupnú sociálnu konvergenciu; PODČIARKUJÚC, že tento nedostatok sa prejavuje najvýraznejšie v zdravotníctve, stavebníctve, povolaniach súvisiacich s vedou, technológiou, inžinierstvom a matematikou (STEM) a v niektorých povolaniach v oblasti služieb a vyplýva tiež z nových profesií a pracovných požiadaviek súvisiacich so zelenou a digitálnou transformáciou, pre ktoré nemá pracovná sila primerané zručnosti relevantné na trhu práce, ako aj zo starnutia obyvateľstva a v niektorých prípadoch zo zlých pracovných podmienok;
4. PRIPOMÍNAJÚC v tejto súvislosti naďalej zásadné štrukturálne prekážky brániace úplnému začleneniu osôb v zraniteľných situáciách do trhu práce, pričom vyše 20 % obyvateľstva v produktívnom veku (a takmer 30 % žien v produktívnom veku) v EÚ ostáva ekonomicky nečinných vrátane 8 miliónov mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy;

5. POTVRDZUJÚC, že aj keď nominálna mzda v rokoch 2022 až 2023 jednoznačne stúpala, ostala pod úrovňou vysokej miery inflácie a viedla k stratám kúpnej sily, čo malo neprimeraný vplyv na domácnosti s nízkymi príjmami; VÍTAJÚC, že straty kúpnej sily sa vo viacerých členských štátoch čiastočne alebo úplne zmierňujú vďaka aktualizácii zákonných minimálnych miezd a novým kolektívnym zmluvám;
6. PRIPOMÍNAJÚC v tejto súvislosti, že ak sa má ďalej presadzovať vývoj miezd, ktorý podporuje vytváranie pracovných miest a zabezpečuje konkurencieschopnosť, má kľúčový význam silný sociálny dialóg a účinné kolektívne vyjednávanie, pričom k ochrane kúpnej sily osôb s nízkymi mzdami a zabráneniu ochudobňovania zamestnaných osôb môže prispieť aj transpozícia smernice EÚ o primeraných minimálnych mzdách, čím sa posilnia pracovné stimuly;
7. POZNAMENÁVAJÚC, že napriek náročnému sociálno-ekonomickému kontextu v posledných troch rokoch sa vďaka rozhodným politickým opatreniam prijatým počas energetickej krízy podiel ľudí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením v EÚ v roku 2022 zásadne nezmenil, hoci došlo k miernemu zhoršeniu v prípade chudoby detí; PRIPOMÍNAJÚC, že hoci sa systémy sociálnej ochrany ukázali účinné, pokiaľ ide o podporu odolnosti počas nedávnych kríz, keďže zabránili výraznému nárastu počtu osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením a pôsobili ako makroekonomické stabilizátory, ich adekvátnosť a udržateľnosť ostávajú pod tlakom okrem iného v dôsledku starnutia obyvateľstva;
8. UPOZORŇUJÚC, že energetická chudoba a cenová dostupnosť bývania predstavujú v Únii čoraz väčšie výzvy, pričom v roku 2022 sa zvýšil podiel tých, čo nedokážu primerane vykúriť svoje domovy, a 1 z 10 osôb v EÚ žije v domácnosti, kde celkové náklady na bývanie tvoria viac ako 40 % celkového disponibilného príjmu; PRIPOMÍNAJÚC, že v oboch prípadoch tieto výzvy neúmerne postihujú ľudí ohrozených chudobou;

9. ZDÔRAZŇUJÚC, že implementácia Európskeho piliera sociálnych práv a pokrok v dosahovaní cieľov EÚ a národných cieľov do roku 2030 v oblasti zamestnanosti, zručností a zmierňovania chudoby sú smerodajné pri navrhovaní politických opatrení členských štátov, s náležitým ohľadom na príslušné právomoci a zásady subsidiarity a proporcionality a najmä s prihliadnutím na to, že:
- Únia je na dobrej ceste k tomu, aby v roku 2030 dosiahla cieľovú mieru zamestnanosti 78 % (74,6 % v roku 2022), keďže všetky členské štáty dosiahli od roku 2020 pokrok,
 - bude potrebný ďalší významný pokrok, aby sa v Únii do roku 2030 dosiahol cieľ v oblasti zručností, ktorým je každoročná účasť aspoň 60 % všetkých dospelých na odbornej príprave (37,4 % v roku 2016),
 - bude potrebné vyvinúť značné úsilie, aby sa v Únii dosiahol cieľ pri zmierňovaní chudoby, ktorým je zníženie počtu ľudí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením do roku 2030 aspoň o 15 miliónov (vrátane najmenej 5 miliónov detí), keďže zatiaľ je tento počet v podstate stabilný (v roku 2022 sa oproti predchádzajúcemu roku znížil len o 279 000 osôb) a viaceré členské štáty čelia skôr zvýšenému riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia;
10. VÍTAJÚC, že cyklus európskeho semestra 2024 zhodnotí prebiehajúce plnenie plánov obnovy a odolnosti a programov politiky súdržnosti a poskytne usmernenia vzhľadom na nadchádzajúce preskúmanie týchto programov v polovici ich trvania; VÍTAJÚC začlenenie monitorovania pokroku pri dosahovaní hlavných a národných cieľov EÚ do roku 2030 v oblasti zamestnanosti, zručností a rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia do spoločnej správy o zamestnanosti;

11. BERÚC NA VEDOMIE návrh Komisie zahrnúť do spoločnej správy o zamestnanosti zásadnejšiu analýzu potenciálnych rizík pre vzostupnú sociálnu konvergenciu v jednotlivých krajinách na základe prvkov rámca sociálnej konvergenzie opísaných v kľúčových posolstvách Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu a v podkladovej správe pracovnej skupiny Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu;¹ BERÚC NA VEDOMIE, že takáto analýza prebieha na základe výsledkov dobrovoľného pilotného projektu, ktorý pracovná skupina uskutočnila v období od októbra 2022 do mája 2023; BERÚC NA VEDOMIE prípadné zváženie možných budúcich technických vylepšení vykonávanej analýzy využitím sociálneho prehľadu a metodiky, ktorá sa pri ňom uplatnila v spoločnej správe o zamestnanosti; PRIPOMÍNAJÚC, že Rada vzala na vedomie zistenia pilotného projektu z júna 2023, v ktorých sa uznalo, že zavádzanie rámca sociálnej konvergenzie do európskeho semestra má u členských štátov rôznu mieru podpory;
12. BERÚC NA VEDOMIE zámer Komisie vykonať v cykle európskeho semestra 2024 na základe širšieho súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dôkazov ďalšiu, hlbšiu analýzu vzostupnej sociálnej konvergenzie v druhej fáze zameranú na členské štáty, u ktorých sa v spoločnej správe o zamestnanosti zistili potenciálne riziká ohrozujúce vzostupnú sociálnu konvergenciu,

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE:

13. VYZÝVA členské štáty, aby vo svojich národných programoch reforiem zohľadnili priority uvedené v ročnom prieskume udržateľného rastu a zistenia spoločnej správy o zamestnanosti a aby zintenzívnili uplatňovanie zásad Európskeho piliera sociálnych práv s cieľom dosiahnuť hlavné ciele EÚ a národné ciele do roku 2030.
14. VYZÝVA členské štáty, aby podporovali vývoj miezd, ktorý zmierňuje straty kúpnej sily, a to najmä v prípade osôb s nízkymi mzdami, v súlade s vnútroštátnymi postupmi a pri plnom rešpektovaní úlohy a autonómie sociálnych partnerov.

¹ Pozri správu pracovnej skupiny Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu ([dokument 9481/23ADD 1](#)), ako aj kľúčové posolstvá schválené Výborom pre zamestnanosť a Výborom pre sociálnu ochranu na základe tejto správy ([dokument 9481/23](#)).

15. VYZÝVA členské štáty, aby pokračovali vo vykonávaní štrukturálnych reforiem na zlepšenie zvyšovania úrovne zručností a získavania nových zručností u dospelých, na posilnenie aktívnych politík trhu práce a podporu lepších pracovných podmienok s cieľom riešiť nedostatok pracovnej sily a zručností a uľahčiť prechod do zamestnania v odvetviach so silným dopytom po pracovnej sile, čo prispeje ku konkurencieschopnosti a sociálnej súdržnosti Únie.
16. VYZÝVA členské štáty, aby pokračovali v modernizácii systémov sociálnej ochrany a začlenenia a riešili chudobu a sociálne vylúčenie, a to najmä v prípade detí, okrem iného aj z hľadiska digitálnej a zelenej transformácie, demografických trendov, vplyvu vysokej inflácie najmä na kúpnu silu zraniteľných domácností a rastúcej úrovne energetickej chudoby. VYZÝVA členské štáty, aby ďalej analyzovali a zlepšovali dostupnosť cenovo dostupného bývania.
17. VYZÝVA Komisiu, aby zabezpečila, že vykonanie akejkoľvek ďalšej analýzy vzostupnej sociálnej konvergenie na základe prvkov rámca sociálnej konvergenie opísaných v kľúčových posolstvách Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu nespôsobí ďalšie administratívne zaťaženie členských štátov a že prispeje k zefektívneniu činností mnohostranného dohľadu Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu.
18. VYZÝVA Výbor pre zamestnanosť a Výbor pre sociálnu ochranu, aby posúdili dosah pilotnej analýzy vzostupnej sociálnej konvergenie na základe prvkov rámca sociálnej konvergenie na svoju činnosť a na cyklus európskeho semestra 2024, okrem iného aj so zreteľom na jej pridanú hodnotu a administratívne zaťaženie, a informovali Radu.